

Olvasásnépszerűsítés nem hagyományos eszközökkel

*„Mesével indul az olvasóvá nevelés.
Nem lesz jó olvasó az, aki nem hallgatott elég
mesét.”*

(Vekerdy Tamás)

Bevezető

Az irodalom és különösen a gyermekirodalom, amely az ifjú nemzedéket kívánja olvasóvá nevelni, nemcsak a gyerekszobában nyert létjogosultságot, nem csupán könyvek formájában jelenik meg manapság a polcokon, hanem az interneten is egyre inkább teret nyer. Az ún. „okostelefonok” vagyis az internetezésre is alkalmas mobiltelefonok, az e-könyv olvasók egyre olcsóbbá válása, széleskörű elterjedése pedig tovább bővítheti az olvasók körét.

Az a szülő, aki könyveket kíván venni gyermekének, egy új világot nyit meg előtte. Ma már ez a világ sokkal nagyobb, mint akár húsz évvel ezelőtt volt. A mai, XXI. századi technika eddig elképzelhetetlen szabadságot ad az információk megszerzésében, és a könyvesboltok mellett nagyon sokan már eleve az interneten keresnek könyvet vagy e-könyvet. A nagy külföldi oldalak, mint az *amazon.com*, már százával kínálnak e-könyveket, amit csak fel kell tenni egy alkalmas készülékre, és a diák, a felnőtt a buszon, vonaton olvashatja kedvenceit. Sajnos, magyarul még szerény a kínálat ezen a téren, de a könyveket népszerűsítő oldalakból nincs hiány.

Az olvasóvá nevelésről rengeteg tanulmány, cikk született, mint például a <http://olvasovanevels.gportal.hu> oldalon található:

„Az olvasóvá nevelésről sokan, sokféleképpen írtak, nyilatkoztak, ám rendszerbe foglalva még nem találkoztam olyan tanulmánykötettel, amely kisgyermek kortól 10 éves korig vizsgálná a nem olvasás problémakörét okozati összefüggésben.”¹

Ez az oldal a szerző, Bartos Erika saját könyvének népszerűsítése mellett általában az olvasásról szól, mégpedig tudományos igényességgel. Az oldalra lehet regisztrálni, hogy folyamatosan híreket kapjunk az újdonságokról, amely lehet egy új könyv, egy előadás vagy egy friss cikk a témában. Általánosságban elmondható, hogy a média nagyon sokat tud segíteni abban, hogy a gyermekek megszeressék az irodalmat, ugyanakkor ártani is képes. Nem kivétel ez alól korunk legnagyobb médiája, az internet sem, erről cikket is olvashatunk Bartos Erika oldalán.

„A kutatók több mint ezer 10-11 éves brit gyereket kérdeztek arról, mennyi időt töltenek képernyő előtt. (...) A vizsgálatokból kiderült, hogy kortól, nemtől, szociális és gazdasági háttértől, pubertástól függetlenül, ha több mint két órát töltöttek a képernyő előtt – TV vagy számítógép – több pszichés problémával küzdöttek.”²

Előzmények

„1969-ben az USA Hadügyminisztériuma telefonvonalon egy kísérleti jellegű, csomagkapcsolt hálózatot hozott létre (ARPAnet: Advanced Research Projects Agency Network). A hálózathoz egyre többen kapcsolódtak hozzá (pl. oktatási és kutatási intézmények). (...) Így alakult ki az, amit ma Internet néven ismerünk. Az 1990-es években már a nagy számítógépes kereskedelmi szolgáltató központok (CompuServe, America Online stb.) is elérhetőek lettek az Interneten keresztül és az üzleti alkalmazások köre azóta is rohamosan bővül.”³

„A csomagkapcsolt hálózat két összetevőből áll: a kapcsolóelemekből és az átviteli vonalakkól. (...) Amennyiben a csomagkapcsoló hálózatban a csomagméretet meghaladó üzenetet kell átvinni, akkor a forrásállomás az üzenetet részekre tördeli, és az egyes részeket egy-egy csomag alakjában továbbítja.”⁴

Tovább bonyolítja a dolgot, hogy a hálózathoz nem elegendő az, hogy két gépet összekapcsoljunk, mert akkor a gépek csak az egymásnak küldött adatokat látnák, más gépek nem látnák az információcserét. Ahhoz, hogy hálózat legyen, ehhez ún. csomópontok kelljenek. Az internet voltaképpen több hálózat együttese. A legmagasabb szinten vannak a gerinchálózatok, amelyek nagy sávzélességűek, és külön erre specializálódott cégek működtetik. A következő szintet a városi hálózatok alkotják, ezek a továbbításban játszanak szerepet. A harmadik szintet a véghálózatok, az egyes intézmények hálózatai alkotják, míg az otthoni felhasználók csak egy szolgáltatón keresztül kapcsolódhatnak az internetre.

Ha a könyvesboltok, könyvtárak népszerűsíteni akarják a könyveket, elengedhetetlen, hogy az interneten is népszerűsítsék. Ennek legegyszerűbb módja a honlapkészítés és a honlapon belül egy feltűnő helyen (pl. reklámcsík, ún. banner) reklámozható a könyv. Ha feltesszük ide a könyv reklámját, elvileg minden internethasználó láthatja, de a helyzet ennél kicsit bonyolultabb.

Ahhoz, hogy egy könyvet megtaláljunk a könyvtárban, sok mindent kell a könyvről tudni: ismerni kell a könyv címét, esetleg szerzőjét, sőt, ha ritka könyvről van szó, akkor még a fellelhetőségét is. Ugyanez a helyzet a honlapunkkal is.

Az internethez böngésző programokkal férünk hozzá, ezek ismerik a leggyakrabban használt szabványokat. A honlapok általában a http szabvány (magyarul hipertext továbbító protokoll) szerint íródnak, de van más internetes protokoll is. A böngészők megjelenése előtt az internethasználóknak ismerniük kellett a honlapok címét vagy nevét, és csak közvetlenül tudtak eljutni a célhoz.

Manapság ez a statikus helyzet egyszerűbbé, ugyanakkor sokkal összetettebbé vált. Ma már olyan hatalmas mennyiségű a honlapok száma, hogy az egyszerű be-

írással legtöbbször csak úgynevezett gyűjtőoldalakat szoktak megnyitni a felhasználók, innen indulva keresnek tovább. A böngészőkben még ma is van olyan sáv, ahová be tudjuk gépelni a nevet vagy címet, de legtöbbször egy internetes „újdonságot” használnak: valamilyen keresőt.

A keresők olyan szolgáltatók, amelyek az interneten való böngészést segítik. Kereső programjaik (ezek a begyűjtők) egy adatbázist építenek fel az interneten található honlapok adataiból, amelyben aztán egy másik program (a kereső motor) gyorsan tud keresni. A legnépszerűbb keresők a Google, a Yahoo! és a Bing.

Annak, aki el akarja olvasni a mi honlapunkat, ismernie kell vagy az IP-címünket (ez a nehezebb eset), vagy a honlapunk tartománynevét. Ha beszédes, könnyen megjegyezhető neve van a honlapnak, azt könnyen megtalálja a kereső, vagy akár be is írhatjuk a böngésző megfelelő sávjába (pl. konyvek.hu).

A nagy könyvesbolt-hálózatok ma már mind rendelkeznek internetes oldallal. Itt egy adatbázisban kereshetünk, ám ha nem tudjuk a könyv fontosabb adatait, akkor elég nehéz lesz bármit is találni. Éppen ezért a legtöbbször valamilyen internetes keresőt használnak ahhoz, hogy könyveket, gyermekirodalmat találjanak a neten. De más lehetőségek is kialakultak az elmúlt években.

Az olvasás népszerűsítése a weben: adatbázisok, honlapok

Ha a szülő vagy az érdeklődő fiatal már alapszinten képes az internetes keresést használni, akkor pl. a „gyerekirodalom” keresésre kapott találati listából érdemes alaposabban is megnézni az egyiket: ez a *Gyerekirodalmi adatbázis*.

<http://ki.oszk.hu/gyerekirodalom/index.php>

A Könyvtári Intézet által készített válogatás⁵ a magyar nyelven megjelent gyermekirodalom legjavát tartalmazza rövid leírás kíséretében, ezáltal hasznos mindenkinek „a gyermek- és ifjúsági könyvek útvésztojében”.

Az adatbázisban szereplő művek korcsoportok szerint, valamint „műfaj” szerint is be lettek sorolva, de van fiúknak vagy lányoknak, netán mindkét nemnek egyaránt ajánlható olvasmányok.

Ez az oldal nem a gyerekeknek készült, ezért felépítése is a hagyományos honlapét követi. A honlap tetején található menüpontok közül választhatunk. A *Keresést* használjuk, ha adott művet keresünk szerző vagy cím alapján, míg a *Böngészés* akkor hasznos, ha korcsoportokra, fiúknak, lányoknak szóló gyermekirodalomra szeretnénk szűrni. Remek menüpont a *Top 50*, ahol értékelhetjük is a műveket, valamint képet kaphatunk arról, hogy mely művek a legkeresettebbek.

Meglepő dolgokra derül fény, ha kritikus szemmel nézzük a *Top 50* listát. Egyértelműen vezetnek a régebbi mesék, könyvek (*Bóbita*, *Öreg néne őzikéje*, *Egri csillagok*), ámbár változást jelez, hogy a népszerű, könyv és film alakban is sok részen át világhódító Harry Potter varázslótanonc is az élre tört. Úgy vélem, ez a sorrend nem tükrözi pl. a könyvesboltokban levő rangsort, és lehet, hogy nincs is összhangban a gyerekek körében népszerűségnek örvendő könyvekkel. Ezt azért gondolom, hogy egyáltalán nem biztos, hogy a gyermekek osztályozzák a műveket ezen az oldalon, inkább azok a szülők, pedagógusok, akik idelátogatnak és véleményüket nyilvánítanak.

Aki nem könyvet szeretne venni, hanem az irodalmat keresi a világhálón, annak kiválóan megfelel az alábbi oldalak valamelyike.

<http://www.egyszervolt.hu>

Ezen az oldalon aranyos figurák állnak egy zöld réten, és gyerekhangon mondják el, hogy rájuk kattintva mit lehet elérni. Ezen az ún. flash animáción kívül az oldal nem rendelkezik különösebb látványvilággal. Innen kiindulva viszont nagy vers- és mesegyűjtemény található, amelyek hallgatása közben a gyerekek animációkat vagy neves színészeink felvételeit nézhetik.

A mesékre kattintva egy gyűjtőoldal bukkan fel, ahonnan kategóriák szerint kereshetnek a gyermekek vagy a szülők. Szinte minden mese valamely népszerű irodalmi műből származik (Benedek Elek meséi, Nemes Nagy Ágnes könyvei stb.), de találhatunk finn, francia és spanyol népmeséket is.

Sajnos, a szerzőn és az előadón kívül a művek pontos eredete nincs feltüntetve, tehát aki mindezen műveket maga szeretné könyv alakban megvenni és gyermekeinek felolvasni, annak a könyvesboltokban és a keresőt használva kell mesekönyvet találnia.

A versekre kattintva egy nagyobb verses gyűjteményre akadunk. A 342 vers mellett, animációk vagy rajzok szerepelnek, és nagyon hasznos, hogy maga a vers is olvasható. A verses oldalak kiválóak beszédfejlesztésre, olvasástanulásra; a szereplő gyerekek és felnőttek pontosan, szépen adják elő a műveket.

Megnyitás után az oldal azonnal regisztrációt ajánl fel. Erre azért van szükség, mert ezeken az oldalakon chat és fórum is van, ahol a gyermekek szabadon ismeretségeket köthetnek, de akár együtt is játszhatnak, közösen feladatokat oldhatnak meg, továbbá a játékok, a pontvadászat és más funkciók miatt is. De ha nem regisztrálunk, az sem baj, az oldal minden funkciója (kivéve a chat) elérhető.

A „rét” a központi oldal, ahonnan a különböző, beszélő figurákra kattintva tudunk egy aloldalra eljutni. A „rét” oldalán ikonok találhatóak, amelyek további funkciókat kínálnak, sok újabb játék és beállítás található meg itt.

Az oldal legtetetjén találhatóak a szülőknek, pedagógusoknak szóló linkek. A honlap kiválóan alkalmas pl. tanórai felhasználásra is, ezért az érdeklődő nevelőknek érdemes itt körülnézniük.

<http://www.mesekastely.hu>

A mesekastely.hu régebben egyszerűbb nevet viselt, ez volt a *mesevar.hu*. Bár nem sok oldal foglalkozik a gyermekek igényeivel, ez a cím már foglalt volt, amikor az oldal elindult. A régi mesevar.hu-n csak rövid üzenet található, ahonnan ebbe a mesekastélyba juthatunk. Apró, de bosszantó probléma. Ez az eset is mutatja, hogy érdemes megismerni a szoftverjogot annak, aki ilyen vállalkozást indít.

Mindkét oldal alapvetően nem hoz új dolgot, főleg abból épül fel, hogy más oldalakra mutat. Talán nem voltak kreatívak az alkotók, akik egy átgondolt, de gyermekeknek egyszerű oldalt terveztek volna? Kár, hogy ez a két magyar oldal ennyire szegényes kínálatban, ötletben.

<http://www.pottermore.com>

A Harry Potter-sorozatot kedvelőknek érdemes ellátogatni erre a külföldi oldalra. Természetesen az oldal a híres tizenéves varázsló oldala, és mint a könyvek

a nem is oly régi múltban, úgy ez az oldal is sok meglepetést fog okozni a jövőben, bár még próba állapotban van.

Az elképzelés a következő: a gyerekek (és persze a kíváncsi felnőttek), akik már olvasták a sorozat könyveit, aktívan részt vesznek az oldal kialakításában. A sorozat e-book formában fog megjelenni, és azok tölthetik le először, akik az oldalra feljelentkeztek (később más is megveheti persze az e-bookot). Jelenleg csak a blog (vagyis a fejlesztők naplója) érhető el, de később kapcsolatba fognak kerülni az olvasókkal a közösségi oldalakon keresztül is. A nyitóképernyőn egy videó látható bal szélén, amit szépen megrajzolt tekercs vesz körül. A szerző videóban üzen jelenlegi és jövőbeli olvasóinak. Az oldal közepén egy tekercsben üdvözlő szöveg olvasható, míg a jobb szélén az oldal leírása tűnik fel tekercsben.

A nyitóoldal alján egy asztal látható, rajta a varázslók filmből is ismert kellékei.

Az oldal leírása az egyik tekercsben látható: „*Mi a Pottermore? A Pottermore egy izgalmas új weboldal J. K. Rowling-tól, mely a Harry Potter könyvek mellett élvezhető. Ismerd meg úgy a történeteket, mint eddig még soha, és fedezd fel a szerző új írásait, melyek csak itt jelennek meg. Csatlakozz ingyen, és használd, mert úgy tervezték, hogy minden korosztály számára biztonságos legyen.*”⁶

Az oldalról tehát most még csak egy blogra juthatunk el. Ez az oldal bevonja az olvasóit már a készítésbe is, nem találomra indul, hanem az igényeknek megfelelően alakítják ki (természetesen egy okos koncepció mentén, tehát az olvasók ugyanúgy a varázslóiskola növendékei lesznek, ugyanúgy osztályokba kerülhetnek, mint a filmben stb.). Mindez azt szolgálja, hogy ízléses, a könyvek és a film hangulatát idéző oldal lesz a pottermore.com., azoknak a diákoknak és felnőtteknek, akik rajongói Harry Potternek.

Az olvasás népszerűsítése a weben: a közösségi média, a web 2.0

A már említett webes újdonságokat okosan ötvözik a ma oly népszerű közösségi oldalak. A '90-es évek végén az internetezők még egy statikus világhálót láttak, ahol a nagy szolgáltatók segítettek nekünk eligazodni. Ilyenek voltak a Netscape vagy az AOL cégek szolgáltatásai, valamint a GeoCities oldal és hasonlók. Az elv az volt, hogy az oldalt a rendszergazdák rendszeresen friss tartalmakkal töltötték fel, amelyek között a felhasználó kedvére böngészhetett. Később a GeoCities esetén már a felhasználó is adhatott hozzá linkeket az oldalhoz, ezzel ez az oldal az új vagy megújult web, a web 2.0 előfutára lett.

Mi az a web 2.0?

„Egy kattintás a szöveges dokumentumra, és a szintén a böngészőben elinduló szövegszerkesztőben folytathatja rajta a munkát. Kedvére böngészheti kedvenc weboldalait, és vehet fel új linkeket a gyűjteménybe. Bejegyezhet egy találkozót a naptárába, vagy módosíthatja annak időpontját. Levelet vagy üzenetet küldhet ismerőseinek, miután kikereste elérhetőségüket a címtárból... Szülőatyja Tim O'Really, az O'Really informatikai könyvkiadó gazdája, a világháló veteránja. A vállalkozó még 2004-ben indította el az újfajta

webes platformok lehetőségeivel foglalkozó Web 2.0 konferenciasorozatot – amely az egész jelenség névadójává vált. Meg persze jól is hangzik, és alaposan felértékelheti egy weboldal vagy szolgáltatás értékét, ha rásütik a »webkettes« címkét.”⁷

Ahhoz hogy a fentieket megvalósítsuk, a világháló szerkezetét nem is kell nagyon megváltoztatni. Az oldalak tartalma továbbra is távoli számítógépeken van, a honlapok hiperlinkekkel vannak összekapcsolva, ám a felhasználók most már nemcsak passzívan nézik a tartalmakat, hanem lehetőségük van a honlap tartalmát megjelölni, megjegyzést írhatnak hozzá (kommentezés), képesek egy regisztrációval a honlap mögött kialakított adatbázisokba belépni, oda tartalmakat tudnak feltölteni, és ez azonnal megjelenik az oldalon. Persze vannak technikai újítások is, új programozási nyelveken íródott honlapok, amelyek szuper szolgáltatásokat nyújtanak, de amíg ezek nem lesznek szabványok, addig csak pár böngésző tudja tartalmukat megjeleníteni.

Ebből is látszik, hogy a web 2.0 valójában szemléletváltással hozott változásokat az életünkbe. Míg a hagyományos világhálón „szörfözünk” és olvasgatunk, a megújult weben az oldalak megpróbálnak bevonni minket az alakításukba úgy, hogy felajánlják a kommentek írását, míg más oldalak külön erre szakosodva közösségi tudásbázist építenek ki a felhasználókkal. Ez utóbbi oldaltípusok a wikik.

„A wikik, és ez alapján a Wikipédia is a 2000-es években jelentkező új internetes jelenség, az ún. web 2.0 egyik megjelenési formája. A web 2.0-ás alkalmazások egyik sajátossága, hogy egy internetes tartalmat nem egy személy (a rendszergazda) épít fel és jelenít meg, hanem egy felhasználói közösség együtt hozza létre mindazt, ami a weblapon megjelenik. Pl. web 1.0-ás alkalmazás volt egy hírportál, amelyet csak az tudott szerkeszteni, akinek erre jogosultsága volt; ennek web 2.0-ás megfelelője a blog, blogot bárki létre tud hozni, fel tud építeni, testre tud szabni, a többi olvasó meg kifejtheti véleményét kommentek formájában – egy blog bejegyzésének egészét nemcsak a blogtulaj által megírt törzsszöveg, hanem a hozzá kapcsolódó kommentek is alkotják.”⁸

Tehát az új korszak egyik ismert jellemzője a blogolás. Személyes honlapok a világháló korai napjai óta léteznek, bárki készíthetett ilyet, és feltölthette egy szolgáltatóhoz.

És miért is több a személyes napló, a blog a személyes honlaphoz képest, ráadásul az előbbi még jóval hosszabb is egy átlagos honlaphoz képest? Alapvetően a blog személyes honlap naplószerű formában. Am ez az egyszerű különbség teljesen más formát kölcsönöz az egésznek, új, „élő” formát ad a statikus, a változást nélkülöző honlapokhoz képest.

A másik újdonság az RSS vagy hírcsatorna. Ez olyan kapcsolatot jelent, amelyre hasonlóan kell előfizetni, mint egy valódi újságra (a legtöbb esetben ingyen), de itt elektronikusan kapunk új és új tartalmakat gépünkre. A böngészőnkben egy fölkattintva megjelenik egy címlista, amiből kedvünkre válogathatunk.

Végül a harmadik újdonság a mindenki által szerkeszthető wiki oldalak, amelyekkel az oldal köré szerveződő közösség saját, közösségi tudásbázist épít fel.

A megújult világháló használata

Manapság, ha valamit nem tudunk, akkor internetes kapcsolat birtokában szinte rögtön megnyitunk egy böngészőt és egy keresőt, hogy megtaláljuk az információt. Míg régebben erre könyveket, lexikonokat használtunk, ma már egyre jobban támaszkodunk a világhálón található információkra. A hagyományos világhálón nehézkes volt a keresés, sok háttértudás kellett hozzá (ezért is voltak az említett szolgáltatók, akik helyettünk listát ajánlottak); továbbá a talált linkek gyakran nem adták meg nekünk a kellő információkat. Egy példával élve: ha valaki pontos, tudósok által megerősített információra vágyott, akkor felnyitotta a XX. század egyik leghitelesebb lexikonját, az *Encyclopedia Britannicát*. Manapság viszont a keresőket használjuk erre a célra, amellyel nemcsak bővebb leírást kapunk, de jóval gyorsabban juthatunk hozzá, mintha a lexikont használnánk. Ráadásul még láthatjuk is a többi felhasználó véleményét arról, hogy számukra hasznos volt-e a megtalált adat.

„Az információkeresést két részre oszthatjuk: 1) csak felületesen szeretnénk valamiről információt szerezni, akkor, amikor fogalmunk sincs valamiről és utána szeretnénk nézni, hogy egyáltalán mi is az; 2) amikor mélyebben szeretnénk kutatni egy bizonyos területen belül, és az azzal kapcsolatos minden információra és tudományos nézőpontra szükségünk van.”⁹

Hogyan is népszerűsítene a könyvtárak, könyvesboltok a megújult világhálón? A következőkben erre nézünk néhány példát.

A könyvesboltok, könyvtárak módszerei az olvasásnépszerűsítésre a világhálón

Egy magyar könyvterjesztő és könyvesbolt hálózat honlapjával (<http://www.alexandra.hu>) kezdem, mert meglepetésre nagyon jól használják az előbbieken vázolt új, „webkettes” lehetőségeket.

Hagyományosnak tűnő oldal, fent reklámcsíkkal, oldalt menüvel. A könyvek borítóira kattintva eljutunk egy oldalra, ahol rövid ismertetőt találunk, a könyv legfontosabb adatait, és persze a weben keresztül lehetőségünk van megvenni is a kiválasztott művet. A „webkettes” újdonságok hamarosan szembeötlenek, ha lejjebb gördítünk az oldalon. Szinte minden oldal rendelkezik már a leghíresebb közösségi médiára ablakot nyitó felülettel. A cégnek van saját Facebook oldala, amit kedvelhetünk, ismerőseinkkel kapcsolatba léphetünk innen is, és így tovább. Itt és most csupán annyit jegyeznek meg, hogy attól, hogy van kapcsolat a közösségi médiával, attól még egy oldal nem lesz különleges. A legtöbb cég azt gondolja, hogy a közösségi média egy újabb reklámlehetőség, fizet azért, hogy az oldalán legyen ilyen fül, és várja, hogy ettől nő a profit. De, mint eddig is többször leírtam, a web 2.0 nem csak új módszer, hanem inkább egy új szemléletmódot kíván a cégtől. Szerencsére az oldal erre is hoz példát.

„Az ország első webes könyvolvasó élménye az Alexandra és a Microsoft Magyarország támogatásával jött létre, kihasználva a közelmúltban bejelentett Internet Explorer 9 böngésző innovatív képességeit. Köszönettel tartozunk a fejlesztést végző BME Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszéke felé.”¹⁰

Kellemes zene szólal meg, és a könyvek borítója fölé húzva az egeret, szép animáció emeli ki a művet. A képre kattintva egy e-könyv nyílik meg, és máris olvashatunk. A lapozás olyan, mintha valódi könyv lenne előttünk, a lap láthatóan átmozdul jobbról-balra. A zenét persze kikapcsolhatjuk; lehet szűrni a szerzők alapján változtathatunk a könyv betűinek formáján és méretén is. Röviden: teljesen új élményt kapunk, amitől talán jobban kedvet kapunk az olvasáshoz.

Ez egy kísérlet, most még fizetnünk sem kell az e-könyvért. Sajnos, még semmit sem tudunk a kezdeményezés jövőjéről, nem tudni, mi lesz a folytatás. Lehetőséges jövő, hogy lesznek majd letölthető vagy pénzért kapható e-könyvek is (amelyekbe szintén belelapozhatunk), és ha tetszik, akkor fizetés után feltölthetjük saját e-könyv olvasónkra vagy telefonunkra.

Másik példának egy iskolai könyvtár blogját hoznám fel, amit a *blog.hu* oldalon találtam.

A könyvtáros létrehozott egy saját oldalt ezen a felületen, amelynek hivatkozása természetesen megtalálható az iskola honlapján is. A cél egyértelmű, az eszköz is rendelkezésére állt, az egész ötlet mégsem a célnak megfelelően működik.

A blog, mint az eddigiekből kiderült, személyes napló. A blogok készítése ingyenes felületen valósul meg. Mégis sokan félreértik a könyvtárosok közül a blogok funkcióját. A könyvtáros a személyes érdeklődési körének megfelelő témákról ír a fent jelzett oldalon is, továbbá híreket közöl (milyen új könyveket vett a könyvtár, hol található, honnan tölthető le a diákok által keresett művek). Ilyen közlésekre a blog kiváló, ám egy iskolai könyvtár nem feltétlenül személyes naplót kíván. A blog csak akkor lenne jó egy könyvtárnak, ha állandóan frissülő tartalmával felkeltene az olvasók érdeklődését. De itt nem ez történik.

A kevés látogató és a kevés visszajelzés azt mutatja, hogy a könyvtáros személyes érdeklődési köre nem biztos, hogy egyezik az olvasói – a diákok és szülők – érdeklődési körével. Az egyetlen interaktív lehetőség a hozzászólás, amivel véleményezhető egy-egy feltett írás, de ebből kevés van. A könyvtárnak népszerűsítene kellene az olvasást más médiákon, más csatornákon (akár személyesen) is.

A blognak jelenleg alig van látogatója, így a kevés hozzászólás miatt elvész a lényeg, a könyvtár blogja nem él.

Ennek a könyvtárnak (és még sok másinak is, amelyik blogot működtet) jobb megoldás lenne egy szokványos, látványos, állandó kinézetű honlapot készíteni, amely a könyvtári könyveket röviden bemutatná, és kedvet csinálna az olvasáshoz. Ehhez nem kell minden könyvet feltenni, elég csak a legnépszerűbbekből egy válogatás. Iskolai könyvtárak esetében érdemes lenne egy webes adatbázist készíteni, hogy a diákok tudjanak keresni az állományban. Persze ennek az adatbázisnak nem olyannak kellene lennie, mint az integrált könyvtárkezelői rendszereknek, de legalább felsorolásszerűen tartalmazná, mi található a könyvtárban. Ez sok munkával jár, mivel adatbázist kell készíteni, képeket kell feltölteni, de ez megvalósítható, ha a könyvtár jobban együttműködne például egy honlapkészítésben és -tervezésben jártas informatikussal, mondjuk, az informatika tanárával.

Tehát a web 2.0 alkalmazása és a szemléletmódváltás megkerülhetetlen a könyvtárakban és az olvasásnépszerűsítésben!

JEGYZETEK

- 1 Az olvasóvá nevelés megalapozása. Bartos Erika honlapja [2011. 12. 30]
URL: <http://olvasovanevels.gportal.hu/gindex.php?pg=33222265>
- 2 A média lassítja a fejlődést. Natúrsziget. [2011. 12. 30]
URL: <http://www.natursziget.com/eletmod/20101106-a-media-lassitja-a-fejlodest-1>
- 3 Boda István: Az Internet használata (óravázlatok és feladatok). Az internet története. Egyetemi jegyzet. Debrecen. [2011.12.30]
http://www.inf.unideb.hu/~bodai/internet/internet_tortenete.html
- 4 Farkas Éva: Számítógép hálózatok. Egyetemi szakdolgozat. Szeged, 2002.[2011. 12. 30]
http://www.bibl.u-szeged.hu/inf/demo/Halozatok/Tipizalas/Tip_kapcsolasi_tech.htm
- 5 Lásd erről: Bartók Györgyi–Péterfi Rita: A Gyermekirodalmi Adatbázis bemutatása. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2007. 11. sz. 27–30. p.
- 5 Pottermore.com. What is Pottermore? [2011. 12. 30]
URL: <http://www.pottermore.com>
- 6 Web 2.0, avagy amire az új világháló képes. [origo] cikk. [2006. 03. 18.]
URL: <http://www.origo.hu/techbazis/internet/20060318webketto.html>
- 7 Wikipédia: az első számú információforrás? Irodalmi internet napló cikk [2011. 01. 16]
URL: <http://krono.inaplo.hu/index.php/inter/weblibrary/910-wikipedia-az-els-szamu-informacioforras>
- 8 Wikipédia: az első számú információforrás? Irodalmi internet napló cikk [2011. 01. 16]
URL: <http://krono.inaplo.hu/index.php/inter/weblibrary/910-wikipedia-az-els-szamu-informacioforras>
- 9 Alexandra könyvruház. Próbálja ki Ön is webes könyvolvasónkat. [2012. 12. 31]
URL: http://www.alexandra.hu/scripts/cgi/webshop.cgi/GetDoc?DocID=ie9_ebook&TabSheet=book&SessionID=1E03442EAFD3C473F1D5EC3CB793C27BB913A04247778161A01A467F69C9945C91FBFEC62356EVZDFNKMGFIDGEOGWYBEVLTGPCYTZCINBJVTLZMEKDE89D14875B926B0AD0C67C5A58E8147E0B78&CBStock=Checked

Antal Zsuzsanna